

*Лапка Оксана Ярославівна,
доцент кафедри теорії, історії та філософії права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент
Горпинченко Микита Сергійович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавр
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Інформаційні технології (далі – ІТ) займають ключову роль у сучасному суспільстві, впливаючи на всі аспекти людського життя – від економіки до безпеки. У багатьох сферах суспільного життя, таких як охорона здоров'я, освіта, транспорт та правосуддя, ІТ допомагають автоматизувати процеси, покращуючи продуктивність і якість послуг. Їх використання зумовлено швидким розвитком цифрових інструментів, потребою в обробці великих обсягів даних та вдосконаленню управлінських процесів. У цьому контексті важливість застосування ІТ у діяльності поліції набуває особливого значення, адже вони сприяють підвищенню ефективності правоохоронних органів, забезпечуючи громадську безпеку та правопорядок.

У науковій літературі не існує єдиного загальноприйнятого визначення дефініції «інформаційні технології». Так, сучасні інформаційні технології В.В. Глушаченко розглядає як сукупність методів, виробничих процесів та програмно-апаратних засобів, інтегрованих для збору, обробки, зберігання, розповсюдження, відтворення та використання інформації в інтересах своїх користувачів [1, с. 102]. З позиції І.Б. Шевчук та О.М. Васьків інформаційна технологія (ІТ) – це цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розосередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування [2].

Різні підходи до трактування відображають специфіку досліджень у різних галузях, однак спільним є розуміння інформаційних технологій як системи, що забезпечує накопичення, оброблення, збереження та передавання інформації для досягнення управлінських цілей. Основними характеристиками сучасних ІТ є швидкість, точність, універсальність і доступність обробки інформації, що створює підґрунтя для підвищення ефективності управління в різних сферах діяльності. Таким чином, інформаційні технології відіграють ключову роль у формуванні інформаційних систем, які підтримують процес прийняття рішень та забезпечують функціонування організацій.

З метою розв'язання найважливіших загальносуспільних проблем та створення умов для інтеграції України у світовий інформаційний простір відповідно до сучасних тенденцій інформаційної геополітики було прийнято Закон України «Про Національну програму інформатизації» [3]. Даний нормативно-правовий акт дає тлумачення дещо ширшому за своїм значенням

поняття – «інформаційно-комунікаційні технології», яке розглядається як результат інтелектуальної діяльності, сукупність систематизованих наукових знань, технічних, організаційних та інших рішень про перелік та послідовність виконання операцій для збирання, обробки, накопичення та використання інформаційної продукції, надання інформаційних послуг (п. 15 ч. 1 ст. 1). Таке трактування фактично акцентує увагу на тому, що основною метою даних технологій є збирання, обробка, накопичення та використання інформаційної продукції, а також у надання інформаційних послуг.

Вищепроведений аналіз сутності та змісту ІТ дозволяє розглядати їх як системи, що забезпечують накопичення, оброблення, збереження та передавання інформації. Враховуючи швидкість, точність, універсальність сучасних ІТ, а також їх доступність, можна сказати, що вони можуть бути ефективно використанні у різних сферах суспільного життя, зокрема і у правоохоронній сфері.

Застосування інформаційних технологій, з огляду на безпекові виклики, зокрема, військову агресію, кіберзлочинність, тероризм та інші загрози, у діяльність Національної поліції сьогодні набуває особливої ваги.

Основні напрями впровадження Національною поліцією інформаційних технологій охоплюють такі сфери:

1. Оперативне управління та реагування. ІТ дозволяють значно покращити швидкість і якість реагування на події, включаючи злочини, дорожньо-транспортні пригоди та надзвичайні ситуації.

2. Розслідування злочинів та аналіз даних. Застосування сучасних ІТ відкриває нові можливості для розслідування правопорушень та роботи з доказовою базою. Зокрема, дані технології можна використати для аналізу ДНК, обробки відбитків пальців та ідентифікації осіб за біометричними даними. Також вони дозволяють аналізувати величезні обсяги інформації, що допомагає у виявленні закономірностей злочинної діяльності, прогнозуванні криміногенних ситуацій та підтримки розслідувань.

3. Забезпечення громадського порядку. Використання автоматизованих систем фіксації порушень правил дорожнього руху дає можливість здійснювати ефективне управління транспортними потоками. Також встановлення камер з функцією автоматичного розпізнавання облич сьогодні дають можливість поліції здійснювати моніторинг публічних місць, відслідковувати та ідентифікувати осіб, які перебувають у розшуку тощо.

4. Кібербезпека та боротьба з кіберзлочинністю. Застосування спеціалізованих ІТ дозволяє поліції здійснювати ефективну боротьбу з різними проявами кіберзлочинів – шахрайства, поширення шкідливого програмного забезпечення тощо. Широко використовуються ІТ і для захисту державних систем, збереження конфіденційності та цілісності даних органів публічної влади.

5. Взаємодія з громадянами. Сучасні інформаційні технології покращують комунікацію між поліцією та суспільством. Зокрема, створюються електронні системи за допомогою яких громадяни можуть подавати звернення, отримувати консультації або слідкувати за станом розгляду своїх запитів. В свою чергу

використання різних інформаційних платформ дозволяють інформувати населення як про можливі загрози, стан злочинності так і про діяльність поліції.

7. Міжнародна співпраця. Для боротьби з транскордонною злочинністю та тероризмом поліція використовує ІТ для обміну інформацією з міжнародними організаціями, зокрема таких як INTERPOL та Europol.

Підсумовуючи вищевикладене, можна сказати, що використання інформаційних технологій у діяльності Національної поліції України сьогодні є невід'ємною складовою забезпечення її ефективної роботи. Розширення впровадження ІТ в діяльності Національної поліції сприятиме зміцненню правопорядку, підвищенню довіри суспільства та інтеграції в європейську правову спільноту.

Список використаних джерел

1. Глушаченко В. В. Використання інформаційних технологій в діяльності Національної поліції України. *Сучасні інформаційні технології в діяльності Національної поліції України*: матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Дніпро, 26 листопада 2020 р.). Дніпро: ДДУВС, 2020. С. 102–104 URL: <http://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/5952/1/17.pdf>

2. Шевчук І. Б., Васьків О. М. Теоретичні аспекти розвитку і застосування інформаційних технологій в економіці та управлінні: мезо- та мікрорівень. 2015. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/82.pdf>

3. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 01.12.2022 року № 2807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text>

Ланка Оксана Ярославівна,
доцент кафедри теорії, історії та філософії права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент
Копицяк Назарій Антонович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавр
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Запровадження воєнного стану на території нашої держави створило особливі умови для функціонування суспільства, за яких забезпечення громадського порядку стає критичним компонентом національної безпеки. Воєнні дії, підвищені ризики терористичних загроз, диверсійна діяльність, а